

Nie była zaprzysiężona
ale współpracowała z AK Kraków

osieł pnieozatę
w. Wroblewska
p. T. 2024/WSK
mes:
-100 Toruń

fol. (ksero)

AK
Kraków
Obr. Tarnów

++

ŁOJOWSKA Patronella

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

^{kt} LOJOWSKA Petronella

T. 2029/WSK

I/1. Relacja ✓ k. G, s. 1-6

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne. —

✓ IV. Korespondencja

zob. też T. 2024/WSK: Wróblewska Wanda,
kdz.: 0178/WSK/2000

V. Nazwiskowe karty informacyjne —

VI. Fotografie ✓ ksero pkt. I/1 s. 5

I/1. RELACJA

- Relacja wg kwestionariusza Polskiego Tow. Historycznego - Komisji Historii Kobiet, sporządzone przez W. Wobolewską - Skłodzień, Tarnów 2000, mps, rkps, oryg., k. 6, s. 1-6, fot. ksero

-1/17 1

Odpowiedź na kwestionariusz Polskiego Towarzystwa Historycznego - Komisja Historii Kobiet w walce o Niepodległość, Rynek Starego Miasta 29/31, 00-272, Warszawa.

D r P e t r o n e l l a Ł o j o w s k a

I. Dane ogólne

- Petronella,
1. Łojowska, w zakonie m. Janina.
2. Kołomyja, 8 lipca 1888 r. - Zmarła 29 lipca 1956 r.

Pochowana w grobowcu Sióstr Urszulanek na Starym Cmentarzu w Tarnowie.

3. Cyryl, Paulina z Baranowskich.
4. Ojciec był właścicielem dwumorgowego gospodarstwa.
5. Doktorat uzyskany na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie ^{na} Wydziale filozoficznym w zakresie historii 23 II 1930 r. na podstawie dysertacji "Janusz Suchywilk".
6. Brak wiadomości o rodzinie. Zainteresowane siostry urszulanek w Tarnowie; ul. Bema 13.

II. Okres przedwojenny do 1 IX 1939

Jako dziecko Łojowska mieszkała w Kołomyi przy ul. Karpackiej 64. Z czworga rodzeństwa była najmłodsza. Po ukończeniu 4 klas szkoły pospolitej uczęszczała do pięcioklasowej szkoły wydziałowej. Po jej ukończeniu w 1906 r. pracowała jako niekwalifikowana nauczycielka w Petrykowie nad Dniestrem w powiecie tłumskim, a w 1907 r. w Tarnowicy Polnej. W 1908 r. zdała w Państwowym Seminarium Męskim w Stanisławowie eksternistyczną eksternistyczną maturę seminaryjną i na tej podstawie otrzymała posadę nauczycielki w szkole pospolitej w Uhornikach. Po odbyciu przepisanej praktyki złożyła egzamin kwalifikacyjny w Kołomyi i otrzymała patent na nauczycielkę w szkołach pos-

politych, w 1909 r. W tym też roku zgłosiła się do klasztoru sióstr urszulanek w Kołomyi. Jako postulanka uczyła przez kilka miesięcy rysunków w szkole pospolitej oraz w gimnazjum i liceum prowadzonych przez siostry. 19 III 1910 r. odbyły się jej obłóczyny. Otrzymała imię s. Janiny. Śluby zakonne złożyła 7 IV 1912 r. W tym czasie została mianowana przez Radę Szkolną Okręgową, w Kołomyi etatową nauczycielką i kierowniczką szkoły. W 1914 r. s. Janina uzyskała patent wydziałowy, dzięki któremu uczyła geometrii wykresłnej w gimnazjum. Po wybuchu II wojny światowej w 1914 r. s. Janina uczyła z przerwami i przygotowywała się do matury gimnazjalnej. Zdała ją w 1920 r. w gimnazjum Realnym Sióstr Urszulanek w Kołomyi. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, przeniesiona do Tarnowa, oprócz pracy nauczycielskiej uczęszczała na wakacyjne kursy historii na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Egzamin kwalifikacyjny dla nauczycieli szkół średnich z historii i nauki obywatelskiej zdała częściowo w Krakowie w 1923 r. w Krakowie, a dopełniła w 1925 w Poznaniu, dokąd została przeniesiona. Studia uniwersyteckie ukończyła w 1927 r. /magisterium/ ukończyła w Krakowie. W 1928 r. m. Janina objęła funkcję dyrektorki w szkole urszulańskiej w Kołomyi. W 1929 r. została przeniesiona do Tarnowa, aby mogła przygotować się do uzyskania doktoratu. Pracę doktorską pt. "Janusz Suchywilk" obroniła w 1930r na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Część tej pracy wydrukowało poważane pismo teologów lwowskich, w 1939 r. „Collectanea Theologica”

III. Okres okupacji, do maja 1945 r.

nr kalleca „Omg” o Lwowie m. Janina jako sanitariuszkami

W 1918 uczestniczyła

1. Gdy wybuchła druga wojna światowa, m. Janina już we wrześniu 1939 r. zachęcała uczennice, aby się angażowały do działalności w organizacji podziemnej.

W okresie IX/X 1939 /przypuszczalnie dzięki dawnym kontaktom z 1918r/obrona Lwowa/ zorganizowała pobyt i kontakty gen Karaszewicz-Tokarzewskiego u P.Marokini z przedstawicielami stronnictw politycznych dla organizacji Służba Zwycięstwu Polski-ZWZ. Rozmowy zabezpieczały mgr Halina Rozwadowska, dr Wanda Wróblewska "Józefina". Poprzez świecką nauczycielki historii Helenę Maliszewską-Urbańczyk-"Inię" i kontakty u b.uczennicami powstał aktywny trzon WSK z dziewcząt przeszkolonych w PW i Harcerstwie.Dalsze szkolenia odbywały się we wskazanych przez nią domach uczennic,lub w Klasztorze SSU. Przesyłała meldunki i odbierała instrukcje z W-wy kontaktami lasztornymi Instrukcje przekazywała "Inie"-Maliszewskiej-Urbańczyk Kom.WSK-ZWZ Insp.Tarnów,bądź przekazywała je przez swoje d. uczennice Irkę Cieszczyk ps."Pudel",Bronkę Toczyską, "Józefinę"-Wandę Wróblewską. Prawdopodobnie z rekomendacji M.Janiny Łojowskiej i powiązań z wywiadem angielskim Inspektorat zlecił "Pumie"-Stefanii Haneusek przyjęcie posady sekretarki w Landkomisariacie w Dąbrowie Tarnowskiej dla celów wywiadowczych,co niestety skończyło się tragicznie,gdy jej informacje po węgiersku znalazło Gestapo u kurierki Heleny Marusarz. M.J.Łojowska jako Polka i historyczka boleśnie przeżywała wojnę,ale wykorzystwała jej czas też na ukończenie prac historycznych do których materiały przygotowała w okresie do 1939 r,a to monografię Annę Jagiellonki, oraz Jagiellonki na tronach Europy. /po śmierci m.Janiny Łojowskiej 1 praca została przekazana do Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie/.

IV. Okres powojenny.

1. Po wojnie M.Janina uczyła jeszcze historii i propedeutyki filozofii w gimn. i liceum SS Urszulanek w Tarnowie. Była już jedną b.poważnie chora /nowotwór złośliwy/. Była doskonałą wychowawczynią i nauczycielką,a uczennice serdecznie ją kochały i szanowały, troszczyła się nie tylko o postęp w nauce, ale o rozwój samodzielnego myślenia i oceny,o rozwój i znajomość także historii kultury,organizowała wykłady z trecenta- i quattrocenta włoskiego,dostarczając swoich bogatych reprodukcji i albumów,ale też pomagała po macierzyń-

D
ach
sku w stosunki domowe ych.

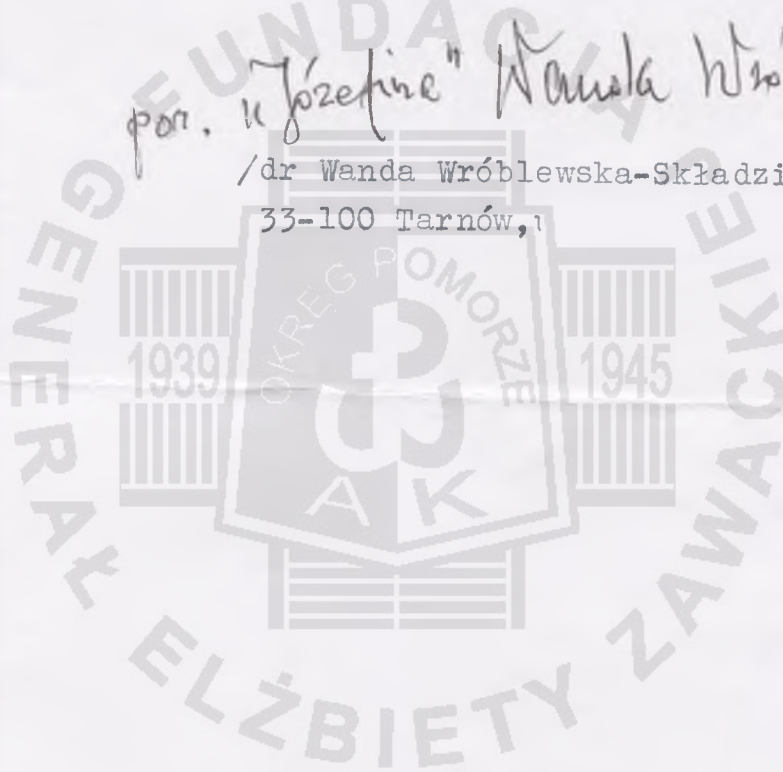
- M. Dr Janina Łojowska
I/1/4

Zmarła 29 lipca 1956 r. Pochowano ją w grobowcu Sióstr Urszulanek na Starym Cmentarzu w Tarnowie.

V. Dokumentacja.

- Archiwum Sióstr Urszulanek UR w Tarnowie ul. Bema 13
Sygn. Arch. Tarn. OSU, A.V, 1-19/L/1.
- Publikacja pracy doktorskiej m. Janiny Łojowskiej:
M. Dr Janina Łojowska urszulanka, Arcybiskup Suchywilk
w historii Kościoła w Polsce /1310-1382/, Lwów 1939
/nadbitka z "Collectanea Theologica" XX /1939 f. 1./

por. "Józefina" Wanda Wróblewska Składzień
/dr Wanda Wróblewska-Składzień
33-100 Tarnów, 1

I/1/5 1

Matka dr Janina ŁOJOWSKA prof historii i filozofii,

która w połowie X.39r wezwała mnie do klasztoru SS Urszulanek w Tarnowie i poleciła znaleźć bezpieczne lokum do mieszkania i spotkań z przedstawicielami różnych partii i grup społecznych dla gen Karaszewicz-TOKARZEWSKIEGO, a następnie sterowała i dostarczała rozkazy i instrukcje SZP-ZWZ p.Helenie Maliszewskiej-Urbańczyk, a ta prowadziła rekrutację i zaprzysięgała swoje dawne uczennice, kierując do różnych służb w WSK. dla Inspektoratu Tarnów

„Józefina” Hanna Wóblewska-
Skabicka!

2/1/6
Tarnów dnia 10 luty 2000r

MEMORIAŁ Generał Marii Wittek

FUNDACJA Archiwum Pomorskie Armii Krajowej

TORUŃ

Wpłynęło dnim 15.2.
Ldz. 0358 / NSK / 2000

Do l.dz. 0178/WSK/2000

Przepraszam, że nie odesłałam przesłanych mi ostatnich stron relacji, ale starałam się o wyraźne zdjęcia tych osób. Niestety może uda mi skontaktować z posiadaczami takich zdjęć z końcem lutego i wówczas prześlę je oddzielnie.

Relację co do Heleny Maliszewskiej-Urbańczyk pisałyśmy wspólnie z Siostrą Zofią Zgr SS Urszulanek w Tarnowie, bo tam przez wiele lat uczyła przed II wojną w Gimnazjum og.-kształc. Niestety nadal są trudności w odnalezieniu jakiegoś właściwego zdjęcia.

Matka Dr Janina Łojowska /w liście podano błędnie jej nazwisko przez e/, była zakonnicą Zgr.Urszulanek, długoletnią zasłużoną wykładowczynią i naukowcem. Była też koleżanką mego ojca prof Waleriana Wróblewskiego jako jego sąsiadka z Kołomyi, a także, przyprawiając do pomocy w szpitalach polowych -kombatantką Obrony Lwowa Orłąt przeciw Ukraińcom. Stąd uzupełniłam jeszcze wspólnie przygotowane relacje z S.Zofią. M.dr Janina Łojowska nie była zaprzysiężona, bo gen Tokarzewski z nią się nie widział, mimo, że to właśnie na polecenie M.dr Janiny Łojowskiej-ja, mgr Halina Rozwadowska i dr W Rozwadowski wraz z p.Marokini zabezpieczaliśmy i przygotowaliśmy pobyt i kontakty gen Tokarzewskiego w Tarnowie z przedstawicielami różnych grup politycznych /ludowcy W. Witosa, ~~Enders~~ t.d. Właśnie na polecenie M.dr Janiny Łojowskiej Helena Urbańczyk, a następnie ja i Alina Szymiczek, oraz inne jej uczennice już z końcem października 1939 rozpoczęłyśmy werbunek i szkolenie koleżanek z Harcerstwa i PW do SZP-ZWZ-AK-WSK. Jestem przeświadczona, że w początkowej fazie właśnie via SS Urszulanki przenikały meldunki, schemat organizacyjny, instrukcje i rozkazy, a także pierwsze podziemne wydawnictwa. Przeci^{yp/}ę to była konspiracja, ograniczająca wszelkie informacje. Przyszczam też, że przeniesienie z klasztoru SS Urszulanek w Tarnowie M.Konstantyny Baranowskiej do Zgromadzenia SS Urszulanek w Warszawie miało na celu zabezpieczenie pewnego i bezpiecznego źródła łączności.

Zresztą M.Konstantyna Baranowska nadal spisuje pamiętniki z Powstania Warszawskiego. Część już ukazała się drukiem i staram się o ich odpis dla przesłania do FUNDACJI. Może także zdobędę zdjęcia, czy fotografie zbiorowe, a także relacje z działalności kilku bardzo aktywnych koleżanek-żołnierzy WSK, które musiały Tarnów opuścić. Z poważaniem

"Józefina" W. Wróblewska - 10

KOJOWSKA Patronełła

